

PRESSEMEDDELELSE 17.04.2016



Stort netværk af forældre sender anbefalinger til en bedre familiepolitik til folketingets partier

Flere års debat om pressede børnefamilier kulminerer i et familiepolitisk idékatalog, som den hastigt voksende bevægelse Familiepolitisk Netværk står bag. Kataloget indeholder 16 anbefalinger til en moderne familiepolitik med fokus på familiers og børns trivsel.

Stress- og skilsmissetal er rekordhøje. Børn har lange dage i underbemandede daginstitutioner, og små institutioner og deltidspladser nedlægges. Det er svært at gå ned i arbejdstid, mens børnene er små, og det bliver ofte mor ansat i det offentlige eller omsorgsfag. **Syge børn sendes i daginstitution**, fordi forældre ikke kan blive hjemme og ikke har bedsteforældre i nærheden.

Det er blot nogle af de frustrerede opråb fra organisationer, forskere og forældre, der har lydt i medierne de sidste par år, hvor bølgerne er gået højt om børnefamiliernes vilkår. Debatten vil ikke dø, og det vidner om, at der er et reelt behov for at kigge nærmere på dansk familiepolitik og **dagligdagen for familier med to udearbejdende forældre**, herunder også betydningen af de digitale forandringer, som stiller krav til tempo og tilgængelighed.

I Familiepolitisk Netværk, der bruger Facebook som fælles platform, er organisationer, fagfolk, forældre, meningsdannere og politikere gået sammen om at debattere og udvikle visioner for dansk familiepolitik. Dette resulterer nu i et **familiepolitisk idékatalog med anbefalinger** til en moderne politik på området, som er sendt ud til relevante organisationer og ordførere for de forskellige partier i Folketinget.

Idékataloget indeholder i alt 16 anbefalinger, der skal give familier en bedre balance i hverdagen. En vigtig pointe er tanken om **livsfaser**, hvor man ser arbejdslivet i et større perspektiv, så det ikke er forældre til mindre børn, der lægger flest timer på arbejdsmarkedet. Danske forældrepars samlede arbejdstid er en af de højeste af i EU, og vi har **verdensrekord i tidlig og omfattende institutionalisering** af børns liv – også i Norden kommer danske børn tidligst i vuggestue, mange inden de fylder et år.

Samtidig ser vi en tendens til, at flere forældre hjemmepasser deres børn. For nogle er det et nødtvungen valg pga. uacceptable forhold i vuggestuerne eller fordi det er svært at finde en deltidsstilling - det synes især at gælde højtuddannede kvinder, og lykkes det er det ofte i et job, man er overkvalificeret til. Sådan har Danmark fået et af verdens mest **kønsopdelte arbejdsmarkeder**, og løsningen er ikke som hidtil at presse begge forældre til at arbejde fuldtid, men at gøre det lettere uanset køn og branche at arbejde mindre i en periode.

Dansk familiepolitik er slet ikke så progressiv og børnevenlig, som vi gerne tror. Igennem de sidste 50 år er **barnets perspektiv meget til fordel for arbejdsmarkeds- og ligestillingshensyn**, hvorimod man i Sverige har formået at skabe langt bedre betingelser for det lille barn i en hverdag med to

udearbejdende forældre - samtidig med at ligestillingen er højere. Fx har alle ret til børnedeltid og til at passe syge børn til de er raske, og man har øremærket 3 måneders barsel til hvert køn og har 9 måneder til deling, dvs. 15 måneders barselsorlov i alt.

Anbefalingerne til fremtidens familierpolitik samler nu trådene efter flere års debat, og de fastholder blikket på barnets perspektiv samt en **nytænkning af balancen mellem familie og arbejde**, hvor målet er, at familier og børn trives ud fra den betragtning, at det betaler sig både menneskeligt og økonomisk. Det er derfor også en opfordring til danske politikere om at prioritere "return on investment", fremfor kortsigtede økonomiske rationaler, og at lytte til de mange opråb fra organisationer, forskere og forældre igennem de senere år.

Bilag:

Familiepolitisk idékatalog (28 sider)

Se også de samlede anbefalinger nedenfor

Med venlig hilsen

Karen Lumholt, mail: karen@lskommunikation.dk, mobil: 40144980

Sofie Maria Brand, mail: sofiebrand@gmail.com, mobil: 26707277

- stifterne af Familiepolitisk Netværk

Familiepolitisk Netværk (stiftet aug. 2014):

Vi holder til i en gruppe på Facebook, og er en platform, hvor alle kan deltage i debatten, udveksle ideer og erfaringer, møde aktører og blive opdateret på området. Det er således en enestående mulighed for at organisationer, foreninger, fagpersoner, politikere og forældre kan mødes på kryds og tværs. Fokus er på balancen mellem familie og arbejde og på at tænke familierpolitik bredere i et samspil med social-, arbejdsmarkeds-, beskæftigelses-, ligestillings- og skattepolitik, også i samarbejde med virksomhederne og arbejdsmarkedets parter - ligesom det sker i mange andre europæiske lande. Netværket stod bag Familiepolitisk Konference på Christiansborg i febr. 2015 i samarbejde med Forældrenes Landsforening (FOLA), Børns Vilkår og tænketanken Cura. Familiepolitisk Netværk er uafhængigt af politiske partier og økonomiske og religiøse interesser, og det tæller pt. 3500 medlemmer. Læs mere: <https://www.facebook.com/groups/familiepolitisknet/?fref=ts>
<http://politiken.dk/forbrugogliv/livsstil/familieliv/ECE2394586/ny-bevaegelse-vil-have-bedre-familiepolitik-i-danmark/>

Om stifterne:

Sofie Maria Brand (f. 1979) er uddannet folkeskolelærer og journalist, og arbejder som freelancejournalist, klummeskribent og debattør, bl.a. hos Politiken og ALT for damerne. Hun er desuden projektudvikler i Hygge Factory, der laver kreative projekter med unge.

Karen Lumholt (f. 1960) er uddannet folkeskolelærer og journalist, og arbejder for tænketanken Cura, der har fokus på relationel velfærd, samt som underviser, foredragsholder og konsulent. Hun er desuden tidl. familiebrevkasseredaktør og medforfatter til bl.a. "Håndbog for forældre til skolebørn" og "Børn skal da arbejde".

DE SAMLEDE ANBEFALINGER

Lovsikret ret til at give omsorg til syge børn i mindst 10 dage pr. barn pr. forælder pr. år, svarende til 20 dage pr. barn. Antal dage følger barnet og kan videregives til andre pårørende, fx bedsteforældre. Finansieres af flere parter gennem en fælles forsikringsordning med inspiration fra Sverige, Norge og Tyskland.

Ret til deltid indtil barnet fylder otte år – som i Sverige. Og ret til at komme op på fuld tid igen, når "omsorgsperioden" er slut, så længe gældende varslingsregler er overholdt. Man kan anvende Sveriges erfaringer med at gøre dette på en fair måde. Det optimale vil være, at rettigheden også omfatter andre med store omsorgsopgaver, fx pga. plejkrævende forældre, ægtefælle eller børn. Deltid lønkomponeres ikke, men enlige og lavtlønnede bør kompenseres, fx i form af et øget skattefradrag, så det også bliver muligt for dem, der måske har aller mest brug for det.

At tilskynde en ændret kultur ude på arbejdspladserne, især i det private erhvervsliv, hvor det er muligt at gå ned i tid i en periode, uanset køn og branche. Dermed får flere mænd også muligheden til gavn for både ligestilling og børn, og det bliver lettere for virksomhederne at holde på kvindeligt ansatte, når der tages hensyn til perioden med små børn. Man kan eksempelvis lade sig inspirere af Mærsk's nye "return to work"-politik, hvor de ansatte har mulighed for at arbejde 20 procent mindre til fuld løn i de første seks måneder efter endt barsel.

At gøre det muligt at dele fuldtidsstillinger – som i Schweiz. Samt at eksperimentere med fordelene ift. effektivitet og trivsel ved sekstimers arbejdsdage – som i Sverige.

Mulighed for institutionspladser i eksempelvis to moduler, hvor der kan vælges imellem halvdagspasning og heltidspasning.

Institutionspladser til forældre, der arbejder på skæve tidspunkter – evt. med timeloft. Alle kommuner bør have mindst ét pasningstilbud med skæve åbningstider – dvs. meget sent om aftenen eller meget tidligt om morgenen. Dette for at imødekomme behovet hos det stigende antal forældre, der har skæve arbejdstider (butik, skiftehold, service, brancher der arbejder digitalt/på det globale marked). Dette udfordrer navnlig enlige forsørgere. Udvidede åbningstider bør evt. ledsages af et timeloft, så ordningen ikke "løber løbsk" set fra barnets perspektiv.

En reel tillidsreform (uddelegering af beslutningskompetence) på dagpasningsområdet, så pædagogerne i højere grad får mulighed for at bruge ressourcerne, hvor de mener, det er vigtigst. En del af den topstyring, som dominerer på det pædagogiske område, ruller tilbage, så pædagogerne igen får reel indflydelse på deres pædagogiske arbejde – og kan varetage kerneopgaven, som de ønsker.

Indførelse af minimumsnormeringer og krav til vikardækning med vikarbudget – ikke fordi det er optimalt at regulere mere, men for at dæmme op for den ringe praksis for reelle normeringer, som i alvorlig grad belaster både børn og pædagogisk personale. Aftaler om

minimumsnormeringer bør sikre, at det er pædagogisk uddannet personale, der tager sig af børnene – ikke uddannet personale.

At prioritere små pasningstilbud i trygge og nære rammer til især de mindste børn, da kæmpe institutioner risikerer at koste på mange trivselsparametre. Det samme gælder til dels børnehavebørn. Det skal anføres, at større institutioner, som er opdelt i mindre trygge afdelinger, kan være en god mulighed.

Øremærket barsel til mænd i op til 12 uger – hvor den øremærkede fædrebarsel lægges oveni den eksisterende barsel. Det har man gjort i Sverige, hvor 3 måneder er øremærket til hver forælder, og derudover har forældreparret 9 måneder til deling efter eget valg.

Udvidede og mere gennemskuelige muligheder for delt og fleksibel barsel, fx som i Finland, hvor forældrene kan have deltidsarbejde og deles om pasningen (den ene passer eksempelvis barnet om formiddagen og den anden om eftermiddagen) - de deles i perioden også om barselspenge (dagpenge) til én person. Det skal forhandles med arbejdsmarkedets parter, hvorledes dette implementeres.

Politisk fokus på at arbejdspladser gør delt og fleksibel barsel mere tilgængelig som en accepteret, integreret og naturlig del af virksomhedens CSR - sammen med individuelle løsninger, fx nedsat tid, hjemmearbejdspladser og delejobs i forbindelse med afslutningen af en barselperiode.

Pengene følger delvist barnet - hvor 3/4 af det offentlige tilskud til en daginstitutionsplads kan følge barnet i et op til år og dermed give forældre mulighed for selv at organisere pasning i hjemlige omgivelser.

Kommunalt tilbud om Hjemmepasnings-klynger. Dette kan ses som en fortsættelse af mødregrupper (organiseret af sundhedsplejersken), og er en organisatorisk håndsrækning til, at hjemmepassere udvikler fællesskaber, som kan give børnene en mere varieret hverdag. To positive sideeffekter kan være, at svage familier ikke kan gå og "gemme sig", og at civilsamfundet styrkes i området.

At der gælder samme regler for hjemmepasning i alle landets kommuner. Lige nu er der stor forskel på muligheden for at hjemmepasse afhængig af bopælskommune. I nogle kommuner kan man få tilskud til at hjemmepasse i et år, og i andre kommuner er der intet tilskud.

At tænke pasningstilbud på nye måder, som integrerer arbejdspladser, dagpasning og nærmiljø. Se også afsnit 5 om hvordan man kan gøre overgangen fra barsel til daginstitution og arbejde mere trinvis, flydende og langsom, så helt små børn ikke kastes pludseligt ud i otte timers adskillelse fra mor og far.

Anbefalingerne står også samlet inkl. henvisninger bagerst i vedhæftede katalog